

- Φιλτάτη θυγάτηρ Εὐανθία,
 Ἐπειδὴ πὼς ἄλλως ἔχω νὰ φανερώσω ὅσῃ μ' ἐπροξένησεν ἀπροσδό-
 κητον χαρὰν ἢ ὠραία σου ἐπιστολή, πλὴν δίδων τὴν ὁποῖαν ἤθελα σὲ δώ-
 5 σεῖν ὀνομασίαν, ἐὰν ἤμην ἀληθῆς καὶ γνήσιός σου πατήρ. Φιλτάτη λοιπὸν
 θυγάτηρ, ἐπαινῶ σου τὴν παιδείαν, καὶ μάλιστα τὴν προθυμίαν νὰ τὴ αὐ-
 ζήσης, καὶ νὰ τὴν κοινωνήσης εἰς τοὺς ἀπαιδεύτους.
 Ἄλλ', ἂν ἀγαπᾷς νὰ τὴν αὐξήσης, πρέπει νὰ ἀποφύγῃς τὸν ὁποῖον τρέ-
 χεῖς μέγαν κίνδυνον νὰ μείνης καὶ τῶν πλέον ἀπαιδευτῶν ὑποδεεστέρα.
 10 Ἄν ὁ ἀδελφός καὶ εὐεργέτης σου ἦναι ἀρκετὸς νὰ σὲ διδάξῃ καὶ τὸν κίν-
 δυνον καὶ τὰ μέσα τῆς ἀποφυγῆς, δὲν θέλουν ὅμως εἶσθαι περιτταὶ οὐδ'
 ἐμοῦ του γέροντος αἱ συμβουλαί, ἐὰν ὡς εἰς φιλοστόργου πατρὸς παραγ-
 γελίας δώσης εἰς αὐτὰς προσοχὴν.
 15 Ἀνάγκη εἶναι πρὸ πάντων, φίλη Εὐανθία, νὰ μὴ σὲ λανθάνῃ τί σημαίνει
 ἡ σοφία. Ὅσα σ' ἐδίδαξε καὶ ὅσα μέλλει νὰ σὲ διδάξῃ ὁ ἀγαπητός σου ἀ-
 δελφὸς εἶναι ὄργανα καὶ μέσα τῆς σοφίας, ὄχι αὐτὴ ἡ σοφία ἐπειδὴ ὅλα
 ταῦτα, ἢ κατὰ τὰ πλειότερα, δύναται τῆς νὰ μάθῃ, καὶ μ' ὅλα ταῦτα νὰ μεί-
 νῃ ἄσφορος, ἢ μᾶλλον καὶ αὐτῶν τῶν ἀσφῶν ἀσφώτερος καὶ ἀπαιδευτό-
 20 τερος. Ἡ ἀληθινὴ σοφία, τέκνον ἀγαπητόν, εἶναι ὡς τὴν ὄριζαν οἱ πρό-
 γονοὶ μας, ἡ ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΒΙΟΥ.
 [...]
 Ἰδοὺ τί ἐνδέχεται νὰ σὲ λέγῃ κολακεύων καθημέραν ὁ πλάνος: «Ἐυαν-
 θία, σὺ εἶσαι τοῦ πολλὰ μικροῦ ἀριθμοῦ τῶν λογίων γυναικῶν, καὶ εἰς τὰς
 70 Κυδωνίας ἴσως ἡ μόνη λογία.» Ἄν πιστεύσεις τὰ δολερὰ ταῦτα λόγια τοῦ
 πλάνου, αὐτὸς θέλει σὲ κάμειν ν' ἀμελήσης, τὸ ἀπ' ὅσα ἐδιδάχθης, ἢ διδά-
 σκεσαι, ἀξιολογώτερον μάθημα, τὴν ΤΕΧΝΗΝ ΤΟΥ ΒΙΟΥ. Πρόσεχε,
 τέκνον, διὰ τοὺς οἰκτιρμοὺς τοῦ Θεοῦ! Ὅσον εἶναι μεγαλύτερος ὁ κίνδυ-
 νός, τόσον πλέον ἀγρυπνος πρέπει νὰ στέκης ἐναντίον τοῦ πλάνου. Ὅσα-
 κὶς αὐτὸς σὲ κολακεύει μὲ τοιοῦτους σατανικοὺς λογισμοὺς, πρόβαλλε σὺ
 75 ἐναντίον τοῦ τὸν ἀληθινὸν καὶ φρόνιμον τοῦτον λογισμόν: «Ἡ κοινὴ τοῦ
 γένους μου δυστυχία μὲ καταστένει μίαν τοῦ μικροῦ ἀριθμοῦ. Ἐὰν ἐγεν-
 νώμην εἰς τοὺς χρόνους τῆς προγονικῆς λαμπρότητος, ἤθελα εἶσθαι ἢ
 ἐσχάτη ἴσως τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν καλῶς ἀναθραμμένων γυναικῶν.
 80 καί, ἐπειδὴ ἡ Ἑλλάς ἄρχισε νὰ αἰσθάνεται τὸν πόθον τῆς λαμπρότητος
 ταύτης, πιθανὸν ὅτι μετ' ὀλίγας ἐτῶν ἑκατοντάδας, ἂν ἦτο δυνατόν νὰ
 ἀναβιώσω, θέλω πάλιν λογιζεσθαι μία τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ.» Ὅποια
 ἦτον ἡ κατάστασις τῶν προγόνων ἡμῶν, ὅποια θέλει εἶσθαι, σὺν θεῷ, τῶν
 ἀπογόνων μας, εἰς τοιαύτην σήμερον κατάστασιν εἶναι ἡ φωτισμένη Εὐ-
 ρώπη ὅπου εὐρίσκονται πολλαὶ γυναῖκες στολισμέναι μὲ παιδείαν, ὄχι
 85 Προφεισοῦρων ἀδελφαί, ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τῆς ἐσχάτης τάξεως τῶν πολι-
 τῶν. [...]
- Καταγίνου εἰς ἀνάγνωσιν τῶν Ἑλληνικῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων,
 καὶ μάλιστα τῶν κλασσικῶν. Ἀλλὰ καταγίνου ὡς μέλισσα, ἀπανθίζουσα
 115 ἀπ' αὐτοὺς ὅ,τι εἶναι χρήσιμον εἰς τὸ μέλι τῆς τέχνης τοῦ Βίου. Ἀναγίνω-
 σκὲ συχνὰ τὸ συναξάριον τοῦ μεγάλου τῆς Ἑλλάδος καυχήματος, τοῦ Σῶ-
 κράτους, γραμμένον κομ | ψότερον ἀπὸ τὸν Πλάτωνα, ἀληθέστερον ἀπὸ
 τὸν Ξενοφῶντα. Εἰς κανὲν ἔθνος δὲν ἐγεννήθη τοιοῦτος καλὸς τεχνίτης
 τοῦ βίου, ὅποιος ὁ Σωκράτης. Μὴν ἀμελῆς τὸν θαυμαστὴν τοῦ Σωκράτους
 120 καὶ δεύτερον Σωκράτην, τὸν Πλούταρχον.
 Φρόντιζε μάλιστα, ἂν θέλῃς ν' αὐξήσης τὴν εἰς τὰ καλὰ προκοπὴν σου,
 νὰ μεταδίδῃς τοὺς καρπούς τῆς εἰς τὰς συνηλικιώτιδάς σου παρθένους.
 Δὲν ἐμπορεῖς, τέκνον ἀγαπητόν, νὰ φαντασθῆς, πόσον γρήγορα αὐξά-
 νουσι τὰ φῶτα, ὅταν μεταδίδονται, καὶ πόσῃν ἡδονῇν προξενεῖ εἰς τὰς φί-

125 λανθρώπους ψυχὰς ἢ μετάδοσις αὐτῶν. Ὅταν κατὰ δυστυχίαν εὐρεθῇ τις
περικυκλωμένος ἀπὸ βαρβάρους πρέπει νὰ προσπαθῇ νὰ τοὺς φωτίσῃ ·
ἀλλέως κινδυνεύει νὰ βαρβαρωθῇ αὐτός. Δὲν ἐνθυμοῦμαι τις τίνα ὀνειδίζει
εἰς τὸν Εὐριπίδην, ὅτι ἔχασε τὰ ἥθη του διὰ τὴν μακρὰν μεταξὺ βαρβάρων διατριβὴν ·
[...]

150 Ὑγίαινε καί
πρόκοπτε εἰς τὴν τέχνην τοῦ Βίου!

Ὁ εὐχέτης τῆς προκοπῆς σου
Κοραῆς